

(Research article)

Satisfaction on Quality Assurance Participation of the Personnels and Nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima

Jutatip Sirinapadol

Registered Nurse, Senior Professional Level, Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasim

Thanathbhon Koolsantoa

Registered Nurse, Practitioner Level, Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasim

Udomluk Kanjanarungsichai

Librarian, Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasim

Piyarat Sangbumrung

Registered Nurse, Professional Level, Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasim

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the satisfaction level of participation in education quality assurance (PEQA) among personnel and nursing students 2) to compare the satisfaction level of PEQA among personnel classified by age, academic levels, and working experience, and 3) to compare the satisfaction level of PEQA among nursing students categorized by academic levels at Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima (BCNNM). Participants were 63 nurse instructors and administrative officers and 307 nursing students from second to fourth year. The researcher used descriptive statistics including mean, percentage, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA for data analysis. The results revealed that there was high level of satisfaction of collaborating education quality assurance (EQA) among BCNNM personnel ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.70) BCNNM student were also highly satisfied with PEQA (= 3.94, S.D. = 0.45). There were not significantly different levels of satisfaction on participation in education quality assurance among personnel with different groups of age and working experience ($p > 0.05$). However, there were significantly different levels of satisfaction on participation in education quality assurance among personnel with different education levels ($p < 0.05$). The levels satisfaction of PEQA among nursing

students with different academic levels were significantly different at level of $p < 0.05$.

Therefore, the findings indicate that BCNNM should support and encourage personnel and nursing students to collaborate the activities of EQA, especially personnel with bachelor degree and junior students. The QA activities both inside and outside organization should be supported regularly in order to increase knowledge and understanding of QA. The knowledge and understanding will contribute to more cooperation of quality assurance. Moreover, this will be an initial workplace culture by using education quality assurance as guidance for working.

Key words : satisfaction; participation; education quality assurance

บทความวิจัย (Research article)

ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของบุคลากรและนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราช ชนนี นครราชสีมา

จุฑาทิพย์ ศิริณาคดล

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

ธณัฐภรณ์ กุลแสนเตา

พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

อุดมลักษณ์ กาญจนรังสีชัย

บรรณารักษ์ชำนาญการ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

นครราชสีมา

ปิยะรัตน์ แสงบำรุง

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ วิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร และนักศึกษา เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน และเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษานักศึกษาจำแนกตามชั้นปี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์และ ข้าราชการสายสนับสนุน จำนวน 63 คน นักศึกษา ชั้นปีที่ 2-4 จำนวน 307 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test for independent samples) และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F- test (One -way ANOVA)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า บุคลากรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับมาก ($= 3.81, S.D. = .70$) นักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับมาก ($= 3.94, S.D. = .45$) บุคลากรที่มีอายุ และประสบการณ์แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% บุคลากรที่มี วุฒิการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ $.05 (p < .05)$ นักศึกษาที่ชั้นปี แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ $.05 (p < .05)$

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย วิทยาลัยพยาบาลควรสนับสนุน และส่งเสริมให้บุคลากรและนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และ

นักศึกษา ทั้งในและนอกหน่วยงาน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น และเกิดวัฒนธรรมในการทำงานโดยนำแนวทางของการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ต่อไป

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ; การมีส่วนร่วม; การประกันคุณภาพการศึกษา

บทนำ

กลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคน สังคม และประเทศชาติในสภาพการณ์ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี การแข่งขัน ทางด้านเศรษฐกิจทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก พยายามหาหนทางต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาของประเทศ เพื่อให้อยู่รอดและแข่งขันกับอารยประเทศได้¹

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินดังกล่าว มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว² ดังนั้น ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักให้มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง³

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา เป็นสถาบันอุดมศึกษา ในกลุ่ม ค ๒ สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางเน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข หมายความว่า สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตเฉพาะทางหรือ

เฉพาะกลุ่มสาขาวิชา ทั้งสาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ สังคมศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง ด้วยภารกิจหลักและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา จึงกำหนดนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรทุกคนในวิทยาลัยที่ต้องยึดถือและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมรวมทั้งนักศึกษาด้วย ผู้วิจัยในฐานะของบุคลากรและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามาโดยตลอด จึงต้องการศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรและนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ บุคลากร และนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ บุคลากร จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ นักศึกษาจำแนกตามชั้นปี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ศึกษาความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ บุคลากรและนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 อาจารย์จำนวน 75 คน ข้าราชการสายสนับสนุน จำนวน 8 คน รวม 83 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือจำนวน 20 คน เหลือเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 63 คน

1.2 นักศึกษา ชั้นปีที่ 2-4 จำนวน 383 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย ร้อยละ 80 ของแต่ละชั้นปีรวม 307 คน ดังนี้

ชั้นปีที่ 2 จำนวน 140 คน สุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 คน

ชั้นปีที่ 3 จำนวน 113 คน สุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 91 คน

ชั้นปีที่ 4 จำนวน 130 คน สุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 104 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเกณฑ์มาตรฐานตัวบ่งชี้ประกันคุณภาพการศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

1.1 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 28 ข้อ 7 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ จำนวน 4 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต จำนวน 7 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา จำนวน 2 ข้อ

องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย จำนวน 6 ข้อ

องค์ประกอบที่ 5 การบริการทางวิชาการแก่สังคม จำนวน 6 ข้อ

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม จำนวน 1 ข้อ

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ จำนวน 2 ข้อ

1.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ ลักษณะ

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ จำนวน 2 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต จำนวน 4 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา จำนวน 6 ข้อ

องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม จำนวน 1 ข้อ

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ จำนวน 2 ข้อ

ข้อคำถามของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรและนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก/ความเห็นของท่านมากที่สุด 81-100 %

พึงพอใจมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก/ความเห็นของท่านมาก 61-80 %

พึงพอใจปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก/ความเห็นของท่าน 41-60 %

พึงพอใจน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก/ความเห็นของท่าน 21-40 %

พึงพอใจน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึก/ความเห็นของท่าน 1-20 %

2. คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยได้ ปรับปรุง ตามคำแนะนำ

2.2 ตรวจสอบคุณภาพความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ α (Alpha coefficient) ของ Cronbach โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับ อาจารย์และข้าราชการสายสนับสนุน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา และไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา จำนวน 20 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .92 และ ทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ปีที่ 3 ปีที่ 4 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา และไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง ชั้นปีละ 10 คน จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจัดทำเอกสารพิกษสิทธิ์ของผู้ตอบ ซึ่งแจ้งถึงความสำคัญ และจุดประสงค์ที่ให้อบบแบบสอบถาม การนำคำตอบที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ให้ความมั่นใจว่า ข้อมูลที่ตอบจะไม่ถูกเปิดเผยเป็นรายบุคคล จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. อาจารย์และข้าราชการสายสนับสนุน 63 คนได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์กลับมา 53 ฉบับ คิดเป็น 84.13%

2. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 112 คนได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์กลับมา 80 ฉบับ คิดเป็น 71.43%

3. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 91 คนได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์กลับมา 85 ฉบับ คิดเป็น 93.41%

4. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 104 คนได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์กลับมา 80 ฉบับ คิดเป็น 76.92%

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical package for the social

science/personal computer plus) ในการตรวจและวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบ โดยคำนวณค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร และนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย⁴ ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร และนักศึกษา ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย 4.56-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นหรือความรู้สึก พึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมากที่สุด

คะแนนค่าเฉลี่ย 3.56-4.55 หมายถึง มีความคิดเห็นหรือความรู้สึก พึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก

คะแนนค่าเฉลี่ย 2.56-3.55 หมายถึง มีความคิดเห็นหรือความรู้สึก พึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.56-2.55 หมายถึง มีความคิดเห็นหรือความรู้สึก พึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับน้อย

คะแนนค่าเฉลี่ย 1.00-1.55 หมายถึง มีความคิดเห็นหรือความรู้สึก พึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยหาค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง เปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ Scheffe 's method เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพของบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษาโดยหาค่าที (t-test for independent samples)

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี โดยทดสอบความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง เปรียบเทียบรายคู่โดยใช้ Scheffe's method

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรบุคลากรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมาก ($= 3.81, S.D. = .70$) ยกเว้น ในองค์ประกอบที่ 4 การวิจัย มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($= 3.34, S.D. = 1.19$) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพของบุคลากร จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	1.71	2	.86	1.81	.17
	ภายในกลุ่ม	23.68	50	.47		
	รวม	25.39	52			
ประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.68	2	.84	1.77	.18
	ภายในกลุ่ม	23.71	50	.47		
	รวม	25.39	52			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าบุคลากรที่มี อายุ และประสบการณ์ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05

เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพของบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

รายการ	วุฒิการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	ปริญญาตรี	19	3.54	.80	51	-2.16*	.04
	สูงกว่าปริญญาตรี	34	3.96	.60			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของนักศึกษา ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาส่วนใหญ่ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94, S.D. = .45$)

เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี ดังตารางที่ 3

ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ชั้นปี	ระหว่างกลุ่ม	7.07	2	3.53	20.29*	.00
	ภายในกลุ่ม	42.14	242	.17		
	รวม	49.21	244			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่ ชั้นปี แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

อภิปรายผลการวิจัย

บุคลากรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.81, S.D. = .70$) อธิบายได้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นวิธีการที่สามารถนำมาปรับใช้ในการจูงใจและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากร เป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้มีแรงจูงใจในการทำงานมากขึ้น มีลักษณะเป็นกระบวนการที่จะทำให้อุบัติการณ์ที่มีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงานของตน บุคลากรที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจอาจมีความผูกพันในการทำงานยิ่งกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ยิ่งไปกว่านั้นการเข้าไปมีส่วนร่วมจะทำให้บุคลากรเกิดทัศนคติต่อการบริหารงานขององค์กรดีขึ้น ส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงานและมีแรงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตการทำงาน⁵ สำหรับในวิทยาลัยพยาบาล ได้ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษานี้ การมีส่วนร่วมของบุคลากร โดยจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติราชการปีละ สองครั้ง คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติราชการจึงได้กำหนด ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษามาเป็นตัวชี้วัดสำหรับข้าราชการ โดยผ่านความเห็นชอบของบุคลากรทุกระดับ แบ่งบุคลากรเป็นกลุ่มและมีหัวหน้ากลุ่มเป็นรองผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกลุ่มงานต่าง ๆ จำนวน 5 กลุ่มงาน แล้วแบ่งตัวบ่งชี้ให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบโดยเป็นตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของรองฯ นั้นๆ ทุกกลุ่มงานจะรับผิดชอบวางแผนการดำเนินการเก็บข้อมูลตัวบ่งชี้ รับผิดชอบในการเขียนรายงานประเมินตนเองและเตรียมเอกสาร/หลักฐาน มีการประชุมร่วมกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร⁶ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเท่ากับ .59 และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาได้รับ

อิทธิพลทางตรงจากการติดต่อสื่อสาร เจตคติการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน เท่ากับ .32, .46 และ .09 ตามลำดับ จึงทำให้พบว่า บุคลากรของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับมาก

บุคลากรที่มี อายุ และประสบการณ์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 อธิบายได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ในส่วนของบุคลากร โดยใช้การประเมินผลการปฏิบัติราชการเริ่มใช้ในปีงบประมาณ 2552 และกำหนดให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นข้อตกลงการปฏิบัติงานเริ่มใช้ในปีงบประมาณ 2553 ซึ่งในอดีตดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการและมีบุคลากรบางส่วนร่วมดำเนินการ ดังนั้นเมื่อเริ่มใช้ตัวชี้วัดให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมดำเนินงานประกันคุณภาพในการประเมินการปฏิบัติงาน จึงพบว่ามีค่าความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัย ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตามอายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน^{10, 11}

บุคลากรที่มี วุฒิการศึกษา แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($p < .05$) อธิบายได้ว่า บุคลากรของวิทยาลัยพยาบาลประกอบด้วยบุคลากรที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 19 คน (ร้อยละ 35.9) สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 34 คน (ร้อยละ 64.1) และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-45 ปี (ร้อยละ 37.7) ซึ่ง ในจำนวนบุคลากรที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ จะไม่มีตำแหน่งในการบริหาร และในโครงสร้างการบริหารงานของวิทยาลัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าภาควิชา ซึ่งต้องมีวุฒิการ

ศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปโดยได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าในการบริหารงานซึ่งต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มากกว่าระดับอื่นๆ อาจทำให้บุคลากรที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาน้อยกว่าบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับผลการวิจัย ที่พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นอยู่กับอายุและตำแหน่งงานตามสายบังคับบัญชา โดยคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพการศึกษา ช่วงอายุ 40-49 ปี สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีช่วงอายุระหว่าง 20-29 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05¹¹

นักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมามีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับมาก(= 3.94,S.D.= .45) อธิบายได้ว่า วิทยาลัยพยาบาลฯ จัดประชุมเรื่องบทบาทของนักศึกษาต่อการประกันคุณภาพการศึกษาทุกปี เริ่มตั้งแต่การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ คณะกรรมการในกลุ่มงานกิจการนักศึกษาให้ความรู้แก่นักศึกษาในการดำเนินงานโดยใช้วงจรบริหารงานคุณภาพ และกระตุ้นให้นำไปใช้ในการดำเนินงานต่างๆ ของสโมสรนักศึกษา ชมรมต่างๆ เป็นต้น มีการส่งนักศึกษาเข้าร่วมประชุมและเป็นเจ้าภาพจัดประชุมกับสถาบันอื่น ในการประเมินคุณภาพการศึกษา จะมีการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้รับทราบและจัดกิจกรรมให้ตัวแทนนักศึกษาทุกชั้นปี มีส่วนร่วม เช่น ร่วมเปิดการประชุม ร่วมรับฟังรายงานผลการประเมินจากสถาบันพระบรมราชชนก / วิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน)และนำผลการประเมินไปวางแผนพัฒนาการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาในปีต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัย ศึกษาความรู้ การรับรู้ และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัย

พยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี⁷ พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษา ต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก และ ผลของการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยโอมาน⁸ พบว่า นักศึกษา มีทัศนคติทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก และ ในกลุ่มที่มีทัศนคติทางบวกมีการรับรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษานอกสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพในสถาบัน และสอดคล้องกับผลของการประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่มความร่วมมือในภูมิภาคลาตินอเมริกา 7 ประเทศ⁹ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสนใจทางบวกในการพัฒนาวิธีการสอนและการเรียนรู้ ที่เป็นผลจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

นักศึกษาที่ ชั้นปี แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 (p<.05) โดยพบว่าความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของนักศึกษาทุกชั้นปีมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยพบว่าชั้นปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในระดับมาก สูงกว่าชั้นปีอื่นๆ (=4.18) ชั้นปีที่ 3 (=3.80) และชั้นปีที่ 2 (=3.85) อธิบายได้ว่า นักศึกษาชั้นปีสูงซึ่งมีการรับรู้มีประสบการณ์และมีระยะเวลาอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลเป็นเวลานานจะได้รับเลือกผู้นำการบริหารงานกิจกรรมของนักศึกษา โดยใช้แนวทางการดำเนินงานโดยเน้นวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่การวางแผนงาน (Plan) นำไปปฏิบัติ (Do) ระหว่างการปฏิบัติก็ดำเนินการตรวจสอบ (Check) พบปัญหาที่ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง(Action) การปรับปรุง ก็เริ่มจากการวางแผนก่อนวนไปได้เรื่อยๆ สอดคล้องกับประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้นและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น¹² และสอดคล้องการวิจัย ศึกษาความรู้ การรับรู้ และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ต่อการ

ดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี⁷ พบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษา ต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ระดับชั้นปีและการได้รับข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และผลของการประกันคุณภาพการศึกษากายนอกต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยโอมาน⁸ พบว่า นักศึกษา มีทัศนคติทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ต่อการประกันคุณภาพการศึกษากายนอก และในกลุ่มที่มีทัศนคติทางบวกมีการรับรู้เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษากายนอกสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพในสถาบัน และสอดคล้องกับผลของการประกันคุณภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยกลุ่มความร่วมมือในภูมิภาคลาตินอเมริกา 7 ประเทศ⁹ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสนใจทางบวกในการพัฒนาวิธีการสอนและการเรียนรู้ ที่เป็นผลจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน

วิทยาลัยพยาบาลควรสนับสนุน และส่งเสริมให้บุคลากรและนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น การประชาสัมพันธ์ข่าวสารการประกันคุณภาพ การร่วมประชุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และนักศึกษา ทั้งในและนอกหน่วยงาน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น และเกิดวัฒนธรรมในการทำงานโดยนำแนวทางของการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัย

ควรศึกษารูปแบบความต้องการการมีส่วนร่วม เช่น การวางแผน การรับข้อมูลข่าวสาร การให้ข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุน การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร นักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ญญ.ดร.กมลนันทน์ ม่วงยิ้ม ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และช่วยตรวจทานความถูกต้องสมบูรณ์จนสามารถตีพิมพ์ได้เป็นที่เรียบร้อย

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. *การกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายยุทธศาสตร์ การพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี; 2540.
2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) : ฉบับสรุป/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี*. กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี; 2553.
3. กระทรวงศึกษาธิการ. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2546.
4. ประคอง กรรณสูตร. *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุงแก้ไข*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2538.
5. ทองใบ สุดชาติ. *ทฤษฎีองค์การ : วิเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎี และการประยุกต์*. อุบลราชธานี : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี; 2543.
6. เนตรรุ่ง อยู่เจริญ. *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิต มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2553.
7. เมธิณี เกตวาธิมาต. *ความรู้ การรับรู้ และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี*. สระบุรี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี; 2553.
8. Khalid Al Safi Al Haribi. *The effect of external quality assurance on students' learning experience*. Paper presented at INQAAHE Biennial Conference 29 March-April 2005 Quality, assurance & Diversity Wellington, New Zealand; 2005.
9. Maria Jose Lemaitre, Daniela Torre, Gonzalo Zapata and Elisa Zenteno. (n.d.). *Impact of quality assurance on university work. An overview in seven Iberoamerican countries*. [online] 2012 [cited 2012 Oct 12]. Available from http://www.copaes.org.mx/home/docs/docs_Proyecto_ALFA_CINDA/Impact%20of%20QA%20processes%20in%20LA%20-%20Lemaitre%20et%20al.pdf.
10. ธีรณมล สุริยานิมิตสุข และคณะ. *การรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา*. ชลบุรี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี; 2548.
11. เพ็ญศรี จิงธนาเจริญเลิศ และ ภัสรา ธงศิลา. *ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี*. สระบุรี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี; 2553.
12. สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. การวิจัยกับการพัฒนาการเรียนรู้. *วารสารวิชาการ* 2545 ; 2(45) : 75.